

Lekcja 11

9 września

CAŁKOWITA LOJALNOŚĆ WOBEC CHRYSTUSA W PRAKTYCE

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Ef 6,9.

Zakres studium: Ef 6,1-9; Mk 10,13-16; Kol 3,21; 1 P 2,18-25; 2 Kor 5,10; Kol 3,24-25.

Wprowadzenie: Po omówieniu kwestii jedności w rodzinie Paweł przechodzi do jednych z najbardziej kontrowersyjnych i najtrudniejszych kategorii jedności - jedności między pokoleniami i grupami czy klasami społecznymi. Także w tej kwestii Paweł ma ewangeliczne rozwiązanie: jedność „w Panu”. Paweł radzi dzieciom, by szanowały swoich rodziców w Panu. To wyrażenie umieszcza dzieci w sferze chrześcijańskiej rodziny i społeczności, w której one same są traktowane jako członkowie rodziny w Panu. Rada apostoła dla rodziców jest utrzymana w tym samym duchu: traktujcie swoje dzieci tak, jakby należały do Pana. Jednak ta zasada nie znaczy, że dzieci nie należy wychowywać, karcić i dyscyplinować. Rodzice muszą traktować dyscyplinowanie dzieci w taki sam sposób, jak traktowałyby je Bóg.

W przeciwieństwie do tego, co twierdzą niektórzy krytycy *Biblii*, Paweł nie pochwałał złej instytucji niewolnictwa, ale odnosił się do niej w pasterski, strategiczny sposób. Za przykładem Jezusa, który odrzucił militarny czy rewolucyjny sposób rozwiązania problemu prześladowania i ucisku (poleciał Piotrowi schować miecz), Paweł opowiadał się za rozwiązywaniem problemów społecznych i innych „w Chrystusie”. Radził niewolnikom, by postrzegali siebie jako niewolników Chrystusa, podobnie jak sam Paweł postrzegał siebie, zobowiązanych do pilnej pracy dla Pana. Z drugiej strony, niewolnicy powinni postrzegać swoich panów jak ludzi (jedynie ziemskich panów) potrzebujących zbawienia tak samo jak każdy grzeszny człowiek. Właściciele niewolników mają postrzegać swoich niewolników jako współuczestników królestwa Bożego, a siebie jako niewolników niebiańskiego Pana. Społeczne napięcie między właścicielami a niewolnikami zostaje „rozwiązane” przez fakt, iż w Kościele zarówno panowie jak i niewolnicy są jednakowo powołani i przyjęci przez Chrystusa oraz wywyższeni z Chrystusem w okręgach niebieskich. Oddają cześć temu samemu Bogu i Zbawicielowi oraz są powołani do zupełnego odrodzenia przez obecność Ducha Świętego w nich, stosownie do obrazu Boga w Chrystusie.

Tematy lekcji

1. Jedność międzypokoleniowa - dzieci i rodzice mogą być jedno, kiedy zachowują jedność w Panu.
2. Jedność społeczna - panowie i niewolnicy są jedno jedynie w Panu, kiedy postrzegają siebie nawzajem jako należących do Niego, uczestników nowego królestwa i nowego życia w Chrystusie.

Część II: Komentarz

Jedność dla dzieci i rodziców, niewolników i właścicieli

W Ef 6,1-9 Paweł kontynuuje temat jedności, jaką Bóg wnosi w życie ludzkości i Kościoła przez Jezusa Chrystusa. Paweł porusza dwie delikatne kwestie rodzinne i społeczne: więzi międzypokoleniowe oraz relacje

między niewolnikami a ich właścicielami. Apostoł przypomina dzieciom, że mają być posłuszne swoim rodzicom „w Panu, bo to rzecz słuszną” (Ef 6,1). Jest to rzecz słuszną, gdyż wynika z Bożego przykazania zawierającego obietnicę (Ef 6,2) błogosławieństwa i dobrobytu (Ef 6,3). Z drugiej strony, Paweł wzywa chrześcijańskich rodziców, by nie „pobudzali do gniewu” swoich dzieci (Ef 6,4) przez nierozsądne traktowanie ich. Celem rodziców jest raczej „wychowywać je w karności, dla Pana” (Ef 6,4), a nie według własnej mądrości. Dzieci mają być wychowywane tak, by wzrastały w więzi z Panem. Choć dzieci powinny uczestniczyć w wypełnianiu obowiązków domowych, praca ta ma być dla nich środkiem wychowania, a wyzyskiem czy mozołem nie przynoszącym im nic dobrego. Więzy rodziców z dziećmi mają fundamentalne znaczenie dla społeczeństwa. Niestety, w wielu społeczeństwach, także w naszych czasach dochodziło i dochodzi do przemocy rodziców wobec dzieci oraz przemocy dzieci wobec rodziców. Paweł był pewien, że takie międzypokoleniowe napięcia można usunąć w Kościele jedynie dzięki Chrystusowi.

Paweł wzywa chrześcijańskich niewolników, by byli „posłuszni panom na ziemi, z bojaźnią i ze drżeniem, w prostocie serca swego, jak Chrystusowi” (Ef 6,5). Nie znaczy to, że Paweł wierzył, iż Bóg pochwała coś tak oczywiście złego jak niewolnictwo. Nie porównywał też „panów na ziemi” do Chrystusa. Podkreślał raczej autentyczność nawrócenia zarówno niewolników jak i ich właścicieli.

Musimy być szczerymi chrześcijanami w każdych okolicznościach, w jakich przyjdzie się nam znaleźć. W tym grzesznym świecie często jesteśmy zakładnikami rozmaitych trudnych sytuacji. Niektórzy z nas borykają się z niepełnosprawnością i słabością spowodowaną przez chorobę, inni cierpią skutki nieszczęść i wypadków, a jeszcze inni stoją na skraju życia i muszą pogodzić się z rychłym odejściem. Oczywiście w takich okolicznościach *Pismo Święte* uczy nas czynić wszystko co w naszej mocy, by jak najlepiej wykorzystać dane nam możliwości i zmienić nasze położenie na lepsze. Bywa jednak, że okoliczności przerastają nasze siły. W takich sytuacjach najważniejsze jest, by chrześcijanie trzymali się mocno swojej autentycznej wiary i więzi z Chrystusem.

Tak więc Paweł radził efeskim niewolnikom, by będąc niewolnikami jak Józef w Egipcie i nie mogąc odmienić swojego losu (1 Kor 7,21-23), pamiętali o tajemnicy ewangelii, błogosławieństwach Chrystusa w kręgach niebieskich oraz zaszczycie, jakim obdarzył nas, wywyższając nas wraz z Nim na tronie Bożym. Powinni także pamiętać, że są kamieniami w Bożej świątyni i częściami ciała Chrystusa, że doświadczyli odrodzenia serca i życia, zmiany postaw i dążeń, a moc Ducha Świętego działa w nich, utwierdzając tę zdumiewającą przemianę.

Jak Józef w Egipcie pracował dla swojego właściciela i pomyślności jego domu, tak oni powinni pracować dla Jezusa (Ef 6,6). Takie postępowanie nie jest udawaniem ani schlebaniem ziemskiemu właścicielowi. Nie jest też zwodzeniem samego siebie ani utwierdzaniem niewolniczej mentalności. Jest to postawa będąca przełożeniem chrześcijańskiego usposobienia w tych trudnych okolicznościach. W każdej sytuacji i strukturze społecznej najważniejsze dla chrześcijanina jest jego nawrócenie, którego wynikiem jest szczerza, pilna i prawa postawa wobec życia i pracy (Ef 6,6-8).

Jednocześnie Paweł mówi chrześcijanom posiadającym niewolników, by „postępowali (...) tak samo” (Ef 6,9) wobec niewolników - byli panami na wzór Jezusa. Ziemscy właściciele niewolników oraz ludzie zamożni i mający władzę powinni wiedzieć, że Jezus jest ich Panem. Zatem Paweł był daleki od popierania niewolnictwa, a to, czego nauczał, godziło w same podstawy tej praktyki, gdyż utwierdzało chrześcijańską zasadę, według której

wszyscy - zarówno niewolnicy jak i ziemscy panowie - mają tego samego Pana w Niebie, Jezusa Chrystusa. Wszystkie ziemskie więzi społeczne i ekonomiczne mają być odnoszone do Jezusa Chrystusa. Niewolnicy żyją i pracują przede wszystkim dla Jezusa jako swego Pana. Tak więc właściciele niewolników powinni traktować ich tak, jak traktuje ich Jezus, ich Pan. Paweł podkreśla, że Bóg „nie ma względu na osoby” (Ef 6,9). Idąc za przykładem swego Pana, Jezusa (Mt 26,51-53), Paweł wierzył, że głoszenie ewangelii jedności i miłości w Chrystusie z czasem doprowadzi do zaniku instytucji niewolnictwa wraz z całym złem, jakie za sobą pociąga.

Adwentystyczna teologia dzieci

Adwentyści dnia siódmego przykładają wielką wagę do rodziny i dzieci. Znajduje to odzwierciedlenie w dwudziestej trzeciej fundamentalnej zasadzie wiary: „Bóg błogosławi rodzinie i pragnie, aby jej członkowie nawzajem sobie pomagali, aż do osiągnięcia całkowitej dojrzałości. Rodzice powinni wychować swoje dzieci w miłości i posłuszeństwie dla Pana. Własnym przykładem i słowem powinni uczyć je, że Chrystus jest miłosiernym, ale wymagającym wychowawcą, że jest zawsze łagodny i opiekuńczy oraz pragnie, aby stały się członkami Jego ciała, a więc Bożą rodziną” (*Wierzyć tak jak Jezus*, wyd. 2, Warszawa 2007, s. 320).

Potrzeba najwyższej troski o dzieci znajduje wyraz także w innych oficjalnych oświadczeniach Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego, w tym między innymi w odwołującym się do Ef 6,4 oświadczeniu o wychowaniu i ochronie dzieci, opisujące dzieci jako „cenne dary Boga powierzone opiece rodziców, rodziny, społeczności wiary i społeczeństwa” i wzywające do chronienia dzieci przed wszelkimi formami przemocy i wyzysku. W oświadczeniu czytamy: „Wiele dzieci jest surowo karanych rzekomo w imię biblijnego podejścia do dyscypliny. Karcenie surowe, karzące i dyktatorskie często prowadzi do rozgoryczenia i buntu. Taka surowa dyscyplina wiąże się także z wysokim ryzykiem fizycznych i psychicznych krzywd zadawanych dzieciom oraz zwiększa prawdopodobieństwo uciekania się młodych ludzi do przymusi i przemocy w rozwiązywaniu konfliktów. W przeciwieństwie do tego przykłady zawarte w *Piśmie Świętym* oraz liczne dowody naukowe potwierdzają skuteczność łagodniejszych form dyscypliny, pozwalających dzieciom uczyć się samodzielnego rozumowania i doświadczać konsekwencji własnych wyborów. Takie łagodniejsze środki sprzyjają właściwym życiowym wyborom i wyrabiają u młodych ludzi prawidłowe rodzicielskie wartości”. Oświadczenie to wzywa zbory, by stały się „bezpiecznym miejscem” dla dzieci, zapewniającym „emocjonalne i duchowe uzdrowienie” tym dzieciom, które doświadczyły przemocy (*Nurture and Protection of Children*, Executive Committee of the General Conference of Seventh-day Adventists, 23.6.2010, <https://www.adventist.org/official-statements/nurture-and-protection-of-children>). Podobne oświadczenia i zalecenia zostały wydane w latach 1997 (*Oświadczenie w sprawie przemocy seksualnej nad dziećmi*, oświadczenie poddane pod głosowanie podczas Wiosennej Sesji Rady Generalnej Konferencji, 1 kwietnia 1997 roku, w Loma Linda, Kalifornia, Stany Zjednoczone, *Oświadczenia, zalecenia i inne dokumenty Generalnej Konferencji Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego*, s. 78-80) i 2000 (*Oświadczenie o pomyślności i znaczeniu dzieci*, oświadczenie poddane pod głosowanie podczas Wiosennej Sesji Rady Generalnej Konferencji, 1 kwietnia 1997 roku, w Loma Linda, Kalifornia, Stany Zjednoczone, *Oświadczenia, zalecenia i inne dokumenty Generalnej Konferencji Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego*, s. 106-107). Ponadto jednostki organizacyjne Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego prowadzą szereg sekretariatów poświęconych służbie na rzecz rodziny. Są to: sekretariat rodziny, sekretariat dzieci, sekretariat kobiet i sekretariat młodzieży.

Adwentystyczna teologia a niewolnictwo

Adwentyści dnia siódmego wśród fundamentalnych zasad wiary uwzględniają także takie, które odnoszą się do kwestii społecznych, takich jak rasizm, niewolnictwo, nierówności społeczno-ekonomiczne. Wiązą te kwestie z nauką o Kościele, podobnie jak Paweł w *Liście do Efezjan*. Według czternastej fundamentalnej zasady wiary zatytułowanej *Jedność ciała Chrystusowego*, „w Chrystusie jesteśmy nowym stworzeniem. Nie mogą nas dzielić różnice rasowe, kulturowe, oświatowe i narodowościowe, nie może również istnieć podział na mniejszych i większych, bogatych i biednych, mężczyzn i kobiety. Wszyscy jesteśmy równi w Chrystusie, który przez jednego Ducha połączył nas w jedną wspólnotę ze sobą i każdym z nas. Powinniśmy zatem usługiwać i przyjmować usługiwanie bez wyróżnień i ograniczeń” (*Wierzyć tak jak Jezus*, wyd. 2, Warszawa 2007, s. 196). Choć Kościół nie uchwalił oświadczenia konkretnie odnoszącego się do niewolnictwa, przyjęte zostały powiązane z tym zagadnieniem oświadczenia dotyczące ubóstwa i relacji międzyludzkich, takie jak: *Bezdomni i ubodzy*, oświadczenie złożone przez przewodniczącego Generalnej Konferencji, Neala C. Wilsona, po konsultacji z szesnastoma światowymi wiceprzewodniczącymi Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego, 5 lipca 1990 roku, podczas Sesji Generalnej Konferencji w Indianapolis, Indiana, Stany Zjednoczone, *Oświadczenia, zalecenia i inne dokumenty Generalnej Konferencji Kościoła Adwentystów Dnia Siódmego*, s. 47-48; *Global Poverty*, Executive Committee of the General Conference of Seventh-day Adventists, 23.6.2010, released at the General Conference Session in Atlanta, Georgia, 24.6-3.7.2010, <https://www.adventist.org/official-statements/global-poverty>; *One Humanity: A Human Relations Statement Addressing Racism, Casteism, Tribalism, and Ethnocentrism*, General Conference of Seventh-day Adventists Administrative Committee, Silver Spring, Maryland, 15.9.2020, <https://www.adventist.org/official-statements/one-humanity-a-human-relations-statement-addressing-racism-casteism-tribalism-and-ethnocentrism>.

Część III: Zastosowanie

Wraz z uczestnikami lekcji przeczytajcie i omówcie następujące pytania:

1. Być może w dzieciństwie doświadczyłeś złego traktowania i przemocy ze strony rodziców. Jeśli tak, jakimi trzema zasadami opisanymi w Ef 5-6 powinieneś się kierować w wychowaniu własnych dzieci? Jak zasady te pomagają ci wyzwolić się z urazów przeszłości zadanych przez najbliższych?

2. Być może Słowo Boże, w tym Ef 6, oraz Duch Święty przekonują cię, że w przeszłości źle traktowałeś współmałżonka i dzieci. Na podstawie Ef 5-6 ułóż trzypunktowy plan naprawy. Być może znasz innych, którzy zmagają się z takim problemem. Jak możesz im pomóc?

3. Jeśli to studium uświadomiło ci, że byłeś nieposłuszny rodzicom i lekceważyłeś ich, jak możesz naprawić krzywdy, które im wyrządziłeś?

4. Wydaje się, że przemoc w rodzinie i Kościele powoduje odchodzenie młodzieży z Kościoła. Co możecie zrobić, by temu zapobiegać? Jak możemy znaleźć równowagę między karceniem dzieci i młodzieży, a okazywaniem im stałej, niewzruszonej miłości?

5. Prorok Malachiasz (Ml 3,23-24) zapowiedział powrót Eliasza wśród ludu Bożego z przesłaniem pojednania pokoleń. Zbawienie jest także pojednaniem, którego Bóg dokonuje między nami - Jego błędzącymi dziećmi - a sobą jako naszym Ojcem (2 Kor 5,18-21). W *Liście do Efezjan* Paweł mówi o pojednaniu ludzi

z Bogiem w Chrystusie. To pionowe pojednanie znajduje odbicie w rodzinie, społeczności i wśród współpracowników. W jaki sposób wasz zbór może służyć społeczeństwu jako ośrodek międzypokoleniowego i społecznego pojednania?